

Skriftlig evaluering af beretninger fra 2018

Beretning: 10/2017 Folkeskolereformen

Undersøgelsen er gennemført på Rigsrevisionens eget initiativ, og formålet er at vurdere, om Undervisningsministeriet i tilstrækkelig grad har understøttet implementering af og opfølgning på folkeskolereformen, så det faglige niveau i folkeskolen forbedres. Hovedspørgsmålene i undersøgelsen er:

- Har Undervisningsministeriet sikret tilfredsstillende forudsætninger for implementeringen af folkeskolereformen?
- Har Undervisningsministeriet på tilfredsstillende måde fulgt op på, at folkeskolereformens 3 indsatsområder er realiseret, så de understøtter indfrielsen af reformens mål?

Det konkluderes, at Undervisningsministeriets egen opfølgning viser, at de faglige resultatmål er indfriet i begrænset omfang, og at elevernes trivsel ikke har ændret sig markant. Undervisningsministeriets indsats for at sikre forudsætningerne for lokal implementering af reformen har generelt set været tilfredsstillende, men ministeriet har ikke på tilfredsstillende måde fulgt op på realiseringen af indsatsområderne og reformens mål.

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Beretningens emne og formål er klart beskrevet. Der gives en velbegrundet motivation for undersøgelsen, og beretningen er klart disponeret.

2. Er det velbegrundet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Revisionskriterierne er klart beskrevet, og de er tydeligt begrundet i forhold til beretningen overordnede formål.

5. januar 2019

15. kontor
J.nr.: 108238

Evaluator: Torben M.
Andersen

Rigsrevisionen
Landgreven 4
1301 København K
33 92 84 00
rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

3. Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er vel-egnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?

Der gives en velbegrunder argumentation for metodegrundlaget for undersøgelsen, som også er mere detaljeret beskrevet i bilag 1 til beretningen. Nedenfor anføres nogle kommentarer til metoden.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Konklusionerne følger tydeligt og logisk af den gennemførte undersøgelse og fremstår alle som velbegrunderede.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

En god og meget læservenlig beretning.

Øvrige kommentarer:

Folkeskolereformen trådte i kraft i skoleåret 2014/15, og har således været gældende i tre år på det tidspunkt undersøgelsen er foretaget. Der savnes en lidt tydeligere diskussion af tidshorisontens betydning for hvilke typer af undersøgelser, det er meningsfuldt at gennemføre. Særligt sondringen mellem en formel implementering og en reel gennemførelse på de enkelte skoler/klasser af lovens intentioner, og endelig de mulige effekter på de tre overordnede mål i forhold til eleverne - faglighed, social og trivsel.

Dataproblemer diskuteres flere steder i undersøgelsen, og der rejses en række berettigede problemer. Undersøgelsen kunne mere eksplicit diskutere krav til data og indberetninger for at muliggøre en reel opfølgning og evaluering af folkeskolereformen. I forhold til en evaluering af om reformen opnår de tiltænkte formål, er det helt afgørende, at en sådan evaluering tænkes ind fra starten for at muliggøre en reel effektvurdering af reformen. Dette stiller krav til data men også overvejelser omkring mulighederne for at kontrollere for andre forhold, der kan påvirke de registrerede effekter.

Fremstillingen er generelt meget klar og læservenlig. Dog er Figur 6 ikke så læservenlig, da forhold mellem andelen af planlagte undervisningstimer med kompetencedækning og delmålene herfor ikke fremstår tydeligt. I Figur 9 er det uklart hvilken måleenhed, der er på akserne. I tabel 8 rapporteres nogle gennemsnitseffekter, men der savnes oplysninger om standardafvigelse på disse mål. Spredningen og især om der er en stor "negativ" hale er væsentlig information. Tilsvarende gælder i forhold til fordelingen på tværs af

skoler. Forskellene mellem de enkelte år er meget små, og derfor næppe statistisk signifikant forskellige (der kunne testes herfor). Teksten er ikke helt klar omkring dette, men det opsummerede resultat afsnit er lidt mere direkte i formuleringerne.

I tabel 1 rapporteres nøgletal for folkeskolen i absolutte størrelser, men det ville være mere relevant at betragte elev-lærer ratioen. Det må være mere relevant i forhold til kvaliteten i undervisningen at vurdere elev-lærer ratioen end de absolutte tal. Denne ratio vil også kunne være påvirket af et færre antal skoler, og sådanne forhold kunne diskuteres mere indgående.

Undersøgelsen foretager en evaluering baseret på forskellige datakilder, hvilket i sig selv er velbegrunderet. Men der er en række opgørelsesproblemer, der også påpeges. Det rejser spørgsmålet, om behovet for on-site evalueringer, som en mere direkte måde at foretage en evaluering på. Ikke mindst af den faktiske implementering af folkeskolens reformer i de enkelte skoler/klasser. Selvom dette vil ligge uden for Rigsrevisionens rammer, ville det være relevant med en diskussion af krav til en sådan evaluering, hvilket også ville understrege relevante forhold, det ikke har været muligt at belyse i denne undersøgelse, men som bør indgå i en samlet evaluering af reformen.

Der påpeges dataproblemer vedr. undervisningstimetallet. Dette burde være relativt enkelt at opgøre, og problemerne peger på mere grundlæggende forhold, også i forhold til at indtænke en evaluering i forbindelse med implementeringen af reformen. Data mangler for et stort antal skoler (ca. 10%), såfremt der ligger et selektionsproblem bag dette, kan opgørelser som vist i Figur 3 være markante underkantsskøn. Der savnes en diskussion heraf (en tilsvarende problematik diskuteres i forhold til trivselsundersøgelserne).

Diskussion om planlagte timer er ikke helt klar (pkt. 57). Fremstillingen kan læses på den måde, at den enkelte skole planlægger uden at tage hensyn til sygefraværet. Statistisk er der et godt grundlag for at indarbejde forventet sygefravær, og derfor virker denne praksis som problematisk.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Beretning: 13/2017 Løn- og fratrædelsesforhold for direktionen og øvrige chefer i DR.

Undersøgelsen er gennemført efter anmodning fra Statsrevisorerne, og formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Kulturministeriet har sikret, at DR's bestyrelse har fastsat rammer for direktionens lønforhold, og om direktionen har forvaltet lønforholdene for øvrige chefer i DR tilfredsstillende. Beretningen er organiseret omkring følgende spørgsmål:

- Har Kulturministeriet sikret, at DR's bestyrelse har fastsat rammer for direktionens lønforhold, som sikrer, at direktionen ikke er lønførende?
- Har DR's bestyrelse fastsat rammer for direktionens lønforhold, som sikrer, at direktionen ikke er lønførende?
- Har DR's direktion fastsat rammer for de øvrige chefers lønforhold og udarbejdet benchmarks, der viser, at de øvrige chefer ikke er lønførende?
- Har DR's direktion og øvrige chefer personalegoder og fratrædelsesvilkår, som afviger fra, hvad der tilbydes i staten, og er de indgåede fratrædelsesaftaler dyrere end en afskedigelse?

Det konkluderes at DR's direktion har forvaltet lønforholdene for øvrige chefer i DR tilfredsstillende, idet direktionen har sikret, at der er fastsat rammer i form af overenskomster for hovedparten af DR's øvrige chefer. Derudover viser undersøgelsen, at DR's øvrige chefer ikke er lønførende i forhold til staten.

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Beretningens emne og formål er klart beskrevet. I et bilag til undersøgelsen redegøres der for, hvorledes henvendelsen fra Statsrevisorerne er adresseret i undersøgelsen. Emnet for undersøgelsen er meget afgrænset og er præcist beskrevet.

2. Er det velbegrunderet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Revisionskriterierne er klart begrundede og relevante til en belysning af undersøgelsens spørgsmål.

3. Er det velbegrunderet og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metode disk tilgang i bilaget)?

Metoden er tydeligt beskrevet i undersøgelsen, og bilag 2 giver en nærmere redegørelse for metodevalget og fremgangsmåden for undersøgelsen. Nedenfor anføres nogle kommentarer til metoden.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Konklusionerne for alle undersøgelsens spørgsmål følger tydeligt og velbegrundede.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

En god og meget læservenlig beretning

Øvrige bemærkninger:

Et gennemgående kriterium i undersøgelsen er, at DR ikke skal være "lønførende", men der gives ikke en klar diskussion eller definition af, hvad der skal forstås ved "lønførende". Der savnes en mere præcis fastlæggelse af referencepunktet for lønsammenligninger. Skal lønningerne ses i forhold til udvalgte stillinger for ledere i staten (som det sker i den empiriske analyse) eller i forhold til rekrutteringsmulighederne (givet krav til ledelse, ansvar, risiko m.m.) for de betragtede stillinger. Det sidste ville være et mere oplagt udgangspunkt. Det kunne også have været muligt at bede rekrutteringsfirmaer fastlægge benchmarks for lønniveauet for stillingskategorierne ud fra rekrutteringsmulighederne, jfr. ovenfor.

I forhold til diskussionen af lønforhold og begrebet "lønførende" er det endvidere uklart, om der kan forventes en særlig "DR præmie", hvor DR har mulighed for – alt andet lige – at rekruttere til en lavere løn grundet prestige, muligheder for at sætte en mediedagsorden, eller om det modsatte gør sig gældende pga. muligt politisk pres.

Der sammenlignes med lønninger for NRK. Selvom NRK i sine funktioner er sammenlignelig med DR, er der mange forskelle mellem det danske og norske arbejdsmarked (dette diskuteres kort i en fodnote til figur 4 – det er dog uklart, hvilken valutakurs der er anvendt i sammenligningen). Frem for en sammenligning af de absolutte lønniveauer ville det være mere relevant at sammenligne løngaps, dvs. hvor meget mere/mindre får en direktør i DR i forhold til fx en departementschef end det er tilfældet for en direktør i NRK. På den måde påvirkes sammenligningen i mindre grad af forskelle mellem det danske og norske arbejdsmarked.

Diskussion og data vedr. lønstigningstakter er svære at tolke, se fx figur 4. I teksten gøres der netop opmærksom på, at der ved ansættelse kan aftales en "lav" startløn efterfulgt af en performanceafhængig stigning. Stigningstakten i aflønning indeholder således mange forhold, og det er uklart i hvilket omfang tilsvarende forhold gør sig gældende for de udvalgte sammenligningspunkter

Bemærkningen vedr. indregning af pensioner i bilag 2 er ikke helt klar. Det anføres, at den aktuarmæssige værdi af tjenestemandspensioner ikke er medtaget. Endvidere anføres det, at det gælder for alle de virksomheder/stillinger, der indgår i undersøgelsen. Dette sikrer imidlertid ikke umiddelbart et sammenligneligt opgørelsesgrundlag, da der kan være forskelle i sammensætningen af arbejdsmarkeds- og tjenestemandspensioner i de sammenlignede stillinger.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Beretning: 5/2018 Jobcentrenes effektivitet

Beretningen er udarbejdet på Rigsrevisionens eget initiativ, og formålet er at vurdere, om jobcentrene er effektive, og om Beskæftigelsesministeriet har fokus på jobcentrenes effektivitet, når ministeriet følger op på beskæftigelsesindsatsen. Undersøgelsen er organiseret omkring følgende to hovedspørgsmål:

- Har Beskæftigelsesministeriet i tilstrækkelig grad overvåget, analyseret og fulgt op på beskæftigelsesindsatsen i jobcentrene?
- Har jobcentrene et potentiale for at få flere ledige i beskæftigelse og uddannelse ud fra deres nuværende udgifter til indsatsen?

Det konkluderes, at Beskæftigelsesministeriet har en omfattende overvågning og analyseaktivitet af jobcentrenes indsatser og resultater, men inddrager ikke i fornødent omfang forskelle i jobcentrenes effektivitet. Undersøgelsen peger på et potentiale for, at jobcentrene kan få flere ledige i beskæftigelse eller uddannelse, uden at det kræver flere statslige eller kommunale udgifter. Realiseringen af dette potentiale forudsætter, at de mindre effektive jobcentre løfter sig op på niveau med de jobcentre, som leverer de bedste resultater med lignende rammevilkår

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Beretningens emne og formål er klart beskrevet. Der gives en velbegrundet motivation for undersøgelsen, og beretningen er klart disponeret.

2. Er det velbegrundet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Revisionskriterierne er klart beskrevet, og de er tydeligt begrundet i forhold til beretningens overordnede formål.

3. Er det velbegrundet og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?

Der gives en velbegrundet argumentation for metodegrundlaget for undersøgelsen, som også er mere detaljeret beskrevet i bilag 1 til beretningen. En betydelig del af beretningen er baseret på resultater fra en såkaldt DEA-analyse foretaget af VIVE, og der redegøres for dette metodegrundlag og anvendelse heraf på den konkrete problemstilling.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Konklusionerne følger tydeligt og logisk af de gennemførte undersøgelser. Som diskuteret nedenfor kan det diskuteres, hvor bastant der kan konkluderes i forhold til forskelle i performance mellem job-centre og i forhold til forbedringspotentialer.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

En god og meget læservenlig beretning.

Øvrige kommentarer:

En væsentlig del af konklusionerne er baseret på såkaldte DEA-analyser. Sådanne analyser er nyttige til at sammenligne forskellige enheder på sammenhængen mellem inputs og outputs, og dermed for at fastlægge muligheder for forbedringer (bedre outputs for givne inputs, eller samme outputs for mindre inputindsats). Resultaterne er imidlertid stærkt afhængige af de udvalgte mål for inputs og outputs og den præcise opgørelse heraf. Hvis for mange dimensioner samles i få variable, er der en risiko for, at resultaterne er usikre/svært tolkelige. Tilsvarende såfremt væsentlige forhold udelades. Derfor kan der være en risiko for at overfortolke resultaterne og dermed for, at job-centre forsøger at lære af de forkerte

Der er i den bagvedliggende analyse foretaget forskellige DEA-analyser (8 modeller), hvilket også omtales i rapporten. Det fremgår, at der på tværs af de enkelte analyser er stor variation i vurderingen af de enkelte job-centres performance (der er dog gengagere blandt de bedste og dårligste). Dette peger på en usikkerhed omkring vurderingen af de enkelte job-centre, og at konklusionerne for de enkelte job-centre afhænger af den konkrete specifikation, udvalgte mål for inputs og outputs etc. Det er en ulempe ved DEA-analyser, at de ikke giver mulighed for at udtale sig om statistisk signifikans. I det perspektiv fremstilles konklusionerne lidt forskelligt i undersøgelsen. Der er stor forskel mellem en påpejning af forskelle, der bør undersøges nærmere (kan de forklares) og udsagn om de konkrete forbedringsmuligheder. I dele af rapporten er der meget konkrete udsagn om de potentielle gevinster for de enkelte job-centre.

I forhold til tolkningen af resultatet af DEA-analyserne er det vigtigt med en nærmere diskussion af både inputs og outputs. Relevante inputs for job-centrene er ikke alene de ledige (vurderet på relevante karakteristika), men også de pågældendes ledighedsperiode (langtidsledige vil alt andet lige være sværere at bringe i beskæftigelse en "ny"-ledige), såvel som karakteristika for job-centrene (herunder økonomiske ressourcer, ledelse, ansatte m.m.). Hvis der er forskelle i disse forhold på tværs af job-centre, og som ikke er medtaget i analysen, reduceres mulighederne for at udtale sig om forskelle i performance og forbedringsmuligheder. Der savnes en diskussion af muligheder for at inddrage relevante kontrolvariable ved sammenligning af job-centrene.

Tilsvarende aspekter gør sig gældende i relation til at fastlægge det relevante outputmål. I undersøgelsen fokuseres på overgangen til beskæftigelse eller uddannelse men ikke kvaliteten af dette match. Er der tale om vedvarende beskæftigelse, gennemførelse af uddannelsen m.m.? Dette er centrale forhold, der ikke er inkluderet eller diskuteret i analysen, og som burde være fremhævet tydeligere i diskussionen af resultaterne. Relateret medtager analysen kun udgifter til den aktive indsats men ikke til overførsler, hvor varigheden af matchet har afgørende betydning.

I 2006 er der gennemført en refusionsreform - også kort omtalt i undersøgelsen – der markant ændrer kommunernes incitamentsstruktur, da den statslige refusion er aftagende med ledighedsperiodens varighed. Dette kunne tænkes at påvirke indsatsen i retning af at opprioritere tiltag over for grupper, man forventer hurtigt at kunne bringe i beskæftigelse eller uddannelse. Der er også foretaget andre reformer over perioden, blandt andet en førtidspensionsreform, der gør det vanskeligere at overgå til førtidspension, og som kan tænkes at påvirke job-centrenes indsats. Der er således en række forhold, der er ændret over den analyserede periode, og som kan have indflydelse på job-centrenes virke. Der savnes en nærmere diskussion af disse forhold og betydningen heraf for analyserne.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Beretning: 7/2018 Rettidigheden i indsatsen over for kræftpatienter

Undersøgelsen er gennemført på Rigsrevisionens eget initiativ og har til formål at vurdere, om regionerne sikrer, og om Sundheds- og Ældreministeriet understøtter en rettidig indsats over for patienter, hvor der er mistanke om eller er konstateret kræft. Undersøgelsen er organiseret omkring følgende tre hovedspørgsmål:

- Understøtter regionerne, og følger Sundheds- og Ældreministeriet op på tidlig opsporing af kræftpatienter i almen praksis?
- Sikrer regionerne, og understøtter Sundheds- og Ældreministeriet, at bekendtgørelsen om maksimale ventetider bliver overholdt?
- Sikrer regionerne, og understøtter Sundheds- og Ældreministeriet, at flest mulige patienter får udredning og påbegyndt behandling inden for standardforløbstiderne i kræftpakkerne, og at alle kræftpatienter får udarbejdet en opfølgingsplan, når det er relevant?

Det konkluderes, at regionerne ikke i tilstrækkelig grad sikrer, og at Sundheds- og Ældreministeriet ikke i tilstrækkelig grad understøtter, at patienter med mistanke om eller konstateret kræft får en rettidig indsats. Dette gælder i forhold til tidlig opsporing i almen praksis samt manglende sikring af, at reglerne om maksimale ventetider bliver overholdt. Derimod er det vurderingen, at flest mulige patienter får udredning og påbegyndt behandling inden for standardforløbstiderne. Der er udviklet en omfattende og detaljeret registrerings- og monitoreringsmodel for at følge forløbstiderne, men der er ikke et tilsvarende fokus på tidlig opsporing af kræft i almen praksis og den lovfastede patientrettighed om maksimale ventetider. Derimod er det ikke muligt at vurdere, om alle kræftpatienter får udarbejdet en opfølgingsplan, når det er relevant, fordi den nationale monitorering endnu ikke er iværksat.

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Beretningen giver en klar og tydelig begrundelse for undersøgelsens formål og relevansen heraf. Undersøgelsen er struktureret omkring tre konkrete hovedspørgsmål, jf. ovenfor, og fremstår i en læservenlig form.

2. Er det velbegrunderet, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Undersøgelsen giver en klar begrundelse for revisionskriterierne, og hvorledes de konkrete spørgsmål konkret undersøges og belyses. Der er en logisk struktur fra motivation, revisionskriterier og til beretningens organisering.

3. Er det velbegrunderet og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er velegnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?

Tekst og bilag giver en udmærket fremstilling af metodevalget, og hvorfor det er adækvat til at belyse undersøgelsens hovedspørgsmål. På en række punkter begrænses analysen af datatilgængelighed, hvilket også fremhæves i undersøgelsen. Dette kunne gøres mere systematisk for at påpege, hvilke typer analyser det burde være muligt at foretage for at undersøge rettidighed i indsatsen over for kræftpatienter set i forhold til de politisk fastsatte målsætninger.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Konklusionerne følger klart og tydeligt ud fra det fremlagte materiale, og der svares tydeligt på undersøgelsens hovedspørgsmål.

Undersøgelsen handler reelt om, i hvilket omfang politisk formulerede målsætninger bliver ført ud i livet. Det gælder både i forhold til de fastlagte tidsrammer men også i forhold til resultaterne af at tilføre yderligere midler til området. Der er således en række principielle spørgsmål i forhold til, om indsatsen på området fra starten har været tilrettelagt sådant, at det er muligt at monitorere og eventuelt foretage tilpasninger, såfremt de tilstræbte effekter ikke opnås. Undersøgelsen peger på en række forhold – herunder manglende eller mangelfuld registrering – der er begrænsende for en sådan monitorering/opfølgning, og det kunne være relevant med en opsamlende diskussion af, om hele indsatsen har været tilstrækkeligt planlagt fra starten for at sikre en hensigtsmæssig og omkostningseffektiv anvendelse af offentlige ressourcer set i forhold til de politiske fastsatte målsætninger. Hvis monitorering ikke er mulig, enten fordi data ikke indsamles, eller fordi målsætningerne er knyttet til svært målbare forhold, bør det overvejes, om hele opsætningen er hensigtsmæssig, dvs. hvordan sikres et set-up, så man bedst muligt kan opnå de politisk fastsatte mål.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Samlet vurderet er der tale om en meget god og velargumenteret undersøgelse, der meget klart forholder sig til det undersøgte emne, og med klare konklusioner på de opstillede hovedspørgsmål.

Øvrige kommentarer:

Der foretages den afgrænsning, at almen praksis ikke direkte medtages i analysen, da der ikke foreligger valide data til at analysere graden af tidlig opsporing i almen praksis (pkt. 15). Der savnes en mere kritisk stillingtagen til denne datamangel, og de spørgsmål det rejser i forhold til mulighederne for at fremskaffe sådanne data. Hvis dette ikke er muligt er det relevant at diskutere behovet for formulere mål, der vil muliggøre en monitorering.

En tilsvarende problematik gør sig gældende i forhold til de maksimale ventetider. Det anføres (pkt. 30): "Regionerne er ikke forpligtede til at registrere centrale datoer for de maksimale ventetider, og der er ikke et nationalt it-baseret monitoreringssystem af fristerne i de maksimale ventetider". Dette stiller fundamentale spørgsmål til maksimale ventetider som et centralt element i hele indsatsen på området.

Regionerne fik med initiativet "*jo før – jo bedre*" tilført midler til at øge kapaciteten til diagnostiske undersøgelser. Selvom der kan observeres en stigning i brugen af diagnostiske undersøgelser fra 2014 til 2017 er det dog uklart, hvor stor en del vedrører kræftpatienter, og hvor meget stigningen stammer fra almen praksis. Derfor er det ikke muligt at afklare, om de yderligere midler har ført til en meraktivitet (afsnit 2). Dette peger også på et mere grundlæggende problem i forhold til at fastsætte politiske mål, når det ikke umiddelbart er muligt at forholde sig til om målsætningen indfries.

Folketinget har i kræftplanerne og i politiske udspil opstillet nogle anbefalinger og målsætninger vedrørende tidlig opsporing i almen praksis. Det konkluderes, at hverken regionerne eller Sundheds- og Ældreministeriet i tilstrækkelig omfang følger op på tidlig opsporing i almen praksis. Og dette følges af en ret forsigtig konklusion - "regionerne bør følge" (pkt. 21) og "regionerne og Sundheds- og Ældreministeriet i samarbejde bør arbejde på...". I betragtning af de politiske målsætninger på området, er dette meget forsigtige konklusioner.

I forhold til efteruddannelse konstateres det (pkt. 27), at "det er regionernes opfattelse, at en deltagelsesprocent på 50% er acceptabel..." Der savnes en eksplicit stillingtagen i undersøgelsen til dette udsagn. Er dette et rimeligt niveau? Er fremgangsmåde til sikring af efteruddannelse tilstrækkelig? I relation hertil, så har Region Hovedstaden oprettet en telefonisk rådgivningsfunktion for almen praksis. Der savnes information om i hvilket omfang denne ordning udnyttes.

Under punkt 43 anføres det, at "alle regionerne har udarbejdet regionale retningslinjer, der beskriver regionernes forståelse af regler om maksimale ventetider, herunder regionernes fortolkning af, hvornår de maksimale ventetider er overholdt". Der savnes en nærmere diskussion af regionernes *forståelse* og *fortolkninger*. Er der store forskelle heri på tværs af regionerne, og er det en kilde til forskelsbehandling af borgerne på tværs af regionerne?

Præsentation af data i Tabel 2 er ikke helt klar, da der angives absolutte antal patientforløb, der ikke overholder reglerne om maksimale ventetider. Det angives i teksten, at der ikke er muligt at angive de mere relevante relative andele, da der ikke forefindes data for antallet af patienter der er omfattet af

reglerne for maksimale ventetider i hver region. Dette berører igen dataproblematikken jf. ovenfor – men også et spørgsmål om at kunne finde en proxy fx antal patienter der begyndte en udredning i et kræftpakkeforløb.

For analysen af patientforløb (afsnit 3.3) for at undersøge regionernes overholdelse af reglerne af maksimale ventetider er der foretaget en stikprøveundersøgelse. Det fremgår eksplicit, at samplet ikke er udvalgt på en måde, der er repræsentativ for de enkelte regioner (pkt. 56). Trods dette tolkes der på de regionale forskelle, og disse forskelle fremhæves i konklusionerne. Forskelle mellem regioner og potentialet for forbedringer kommer derved til at fremstå mere bastant end analysen giver grundlag for at konkludere.

.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Beretning: 22/17 Forsvarets forudsætninger for at løse sine opgaver

Undersøgelsen er igangsat på Rigsrevisionens eget initiativ, og formålet er at vurdere, om fregatterne, inspektionsskibene og kampvognene har haft de nødvendige forudsætninger for at løse deres opgaver tilfredsstillende. Konkret analyseres følgende spørgsmål:

- Har fregatterne, inspektionsskibene og kampvognene haft de nødvendige forudsætninger for at kunne løse alle deres opgaver, dvs. beredskab, indsættelse og uddannelse, tilfredsstillende i forhold til Forsvarets egne målsætninger?

Det konkluderes, at Forsvarsministeriet ikke har sikret, at fregatterne, inspektionsskibene og kampvognene har haft de nødvendige forudsætninger for at løse alle deres opgaver tilfredsstillende i forhold til Forsvarets egne målsætninger herfor.

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret og afgrænset?

Denne undersøgelse har et meget afgrænset og veldefineret formål knyttet til Forsvarets muligheder for at løse sine opgaver med fregatter, inspektionsskibe samt kampvogne. Undersøgelsen redegør tydeligt for emnet, og formålet er klart motiveret og afgrænset.

2. Er det velbegrunder, hvorfor de valgte revisionskriterier er egnede til at belyse formålet?

Revisionskriterierne tager udgangspunkt i Forsvarets egne måltal for krav til operativ indsats, fx i forhold til indsættelse, beredskab og uddannelse for fregatterne. Vurderingen heraf er baseret på data fra Forsvarets egne opgørelser, og er derfor egnede til at belyse de opstillede spørgsmål.

3. Er det velbegrunder og tydeligt forklaret hvorfor den valgte metode er vel-egnet til at belyse formålet (Metodeovervejelser/beskrivelser i kap 1 og metodisk tilgang i bilaget)?

Metoden er fastlagt for at kunne foretage en konkret vurdering af forsvarets opfyldelse af opgaveløsningen opdelt på henholdsvis indsættelse og beredskab samt uddannelse. Metodevalget opfylder dette krav, men betyder også, at beretningen fremstår som en afgrænset undersøgelse baseret hovedsageligt på Forsvarets egne opgørelser.

4. Fremstår beretningens konklusioner balanceret i forhold til de revisionsbeviser, der er fremhævet i undersøgelsens analyse og resultater?

Konklusionerne følger klart og logisk fra revisionskriterier og den fremlagte dokumentation. Der gives en klar begrundelse for de fremsatte konklusioner.

5. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Samlet vurderet er der tale om en meget god og velargumenteret beretning af en klart afgrænset problemstilling.

Øvrige kommentarer:

Undersøgelsen foretager en vurdering af i hvilket omfang målsætningerne er opfyldt ud fra Forsvarets egne opgørelser. Det er imidlertid et spørgsmål, om disse kvantitativt orienterede måltal kan vurderes isoleret uden hensyn til kvaliteten i opgaveløsningen og de økonomiske konsekvenser. Hvilke konsekvenser har manglende overholdelse, også set i forhold til Forsvarets øvrige aktiviteter?

Der er foretaget den væsentlige afgrænsning, at beretningen ikke omhandler årsagerne til manglende besætningsmedlemmer eller manglende udstyr og vedligeholdelse. I forlængelse heraf er det også impliceret, at konsekvenserne af manglende opfyldelse af måltallene ikke diskuteres. Det er således ikke ud fra beretningen muligt at afgøre, om de påviste problemer skyldes ledelses/organisationsproblemer eller velbegrunde prioriteringer ud fra afvejning af blandt andet økonomiske forhold. En rigid opfyldelse af måltallene kan således have store økonomiske konsekvenser.

I forhold til en hensigtsmæssig styring ville det være relevant med en diskussion af disse forhold. Er måltallene ikke opfyldt pga. dårligt styring, ledelse, organisation, eller er det et resultat af en bevidst prioritering ud fra økonomiske hensyn og forsvarets øvrige opgaver. En besvarelse af disse spørgsmål vil være et vigtigt input til den politiske diskussion om Forsvarets opgaver og økonomiske rammer. Der refereres enkelte steder i beretningen til bemærkninger fra Forsvarsministeriet, der peger på, at økonomiske prioriteringer ligger bag manglende opfyldelse af specifikke måltal. Når Forsvaret til eksempel oplyser, at man af økonomiske hensyn ikke har opbygget unødigt store reservedelslagre (pkt. 54), så har det også afledte konsekvenser for blandt andet uddannelsesaktiviteter, og det ville være relevant med en nærmere diskussion heraf. Er præmisserne for en sådan prioritering klar, og er det i overensstemmelse med de politiske målsætninger?

De systematiske problemer med uddannelse af personel antyder en manglende langsigtet planlægning, hvilket kunne fortjene en nærmere diskussion. Beretningen efterlader det indtryk, at der er ikke systematisk dokumentation

af prioriteringsdispositioner, og det havde styrket beretningen, hvis man mere eksplicit havde forholdt sig hertil.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

**Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring*

Bemærkninger på tværs af beretningerne: